

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

AMERIŠKO POSREDOVANJE V RIMU

Posredovanje ameriškega poslanika v Rimu in Parizu za rešitev spora o pomorski razorožitvi — Demanti italijanskih listov — Pred sestankom pripravljalne razorožitvene konference

Rim, 3. novembra. Vest o posredovanju ameriškega poslanika v Bruslju Gibsona za dosego italijansko-francoskega sporazuma je izzvala v fašističnih glasilih odločen demanti.

Listi naglašajo, da ne gre za nobeno ameriško intervencijo v italijansko-francoskem sporu in da je zadnji Mussolinijev govor dovolj razčistil politični položaj v Evropi ter pokazal, da igra Italija z odprtimi kartami in da nikakor ni voljna, pustiti si vezati roke v svoji zunanji politiki.

Kljub pisanju italijanskih listov pa je jasno, da imajo sedanji razgovori med Grandijem, Mussolinijem in Gibsonom velik pomen za razvoj političnega položaja v Evropi, ki je postal zadnje čase zelo napet in nevaren za svetovni mir.

Dne 6. novembra se sestane pripravljalna razorožitvena konferenca v Zenevi. Sedanji spor med Italijo in Francijo bi to konferenco ogrožal v najvišji meri. Zato je postalo potrebno, da pride do sporazuma med Francijo in Italijo, ako se hoče doseči v vprašanju razorožitve vsaj skromen uspeh. Vse to je dalo ameriškim državljanom povod, da se zainteresirajo za sedanji politični položaj v Evropi in stopijo iz

dosedanje politične rezerve v evropskih zadevah, zlasti, ker je zadnji Mussolinijev govor izzval v Zedinjenih državah zelo neprijeten odmev.

Ameriški politični krogi smatrajo, da bi se revizija mirovnih pogodb ne mogla izvesti brez vojne, ki bi popolnoma uničila Evropo in vzela Zedinjenim državam zadnje upanje, da dobe nazaj denar, ki so ga med vojno posodile Evropi.

Ni dvoma, da bo imela ameriška intervencija velik vpliv na francosko-italijansko pogajanje o uveljavljenju londonske pomorske pogodbe, ki se je zdela pokopana za vedno. Zaradi ameriške intervencije se bodo italijansko-francoska pogajanja nadaljevala s polno paro. Ameriški bruseljski poslanik Gibson je v stalni brzojavni zvezi z ameriškim državnim tajnikom Stimsonom, ki z največjim zanimanjem zasleduje Gibsonove razgovore v Rimu z italijanskim zunanjim ministrom Grandijem in Mussolinijem.

London, 3. novembra. Vest o ameriški intervenciji v Rimu je napravila v vseh angleških političnih krogih najbolj vtis.

Dopisniki angleških časopisov obširno poročajo o izjavah Gibsona za-

stopnikom ameriškega in angleškega časopisja v Rimu. Gibson je novinarjem izjavil, da se bodo francosko-italijanska pogajanja nadaljevala in da je kot član razorožitvene komisije Društva narodov prišel v Rim, da ponudi svoje posredovanje za dosego končnega sporazuma med Italijo in Francijo. Končno je izrazil Gibson upanje, da bo sedanje zasedanje pripravljalne razorožitvene komisije v Zenevi zadnje.

Kakor poroča »Times«, so Zedinjene države, Anglija in Japonska izrazile po svojih poslanikih v Franciji in Italiji željo, naj se čimprej sporazumeta. List izraža končno upanje, da bodo francosko-italijanska pogajanja, ki se obnove najbrž v Zenevi, uspela.

Zeneva, 3. novembra. Sovjetska vlada je oficijelno sporočila generalnemu tajništvu Društva narodov, da bo sodelovala na zasedanju pripravljalne konference za razorožitev, ki se odprta 6. novembra v Zenevi. Ker so vsjatska vlada ne vzdržuje diplomatskih zvez s švicarsko, je zaprosila tajništvo Društva narodov, naj izdela vize za njene delegate. Na čelu sovjetske delegacije v Zenevi bo ljudski komisar za zunanje zadeve Litvinov.

Posledice potresa v Italiji

Silno opustošenje v Anconi in Senigalliji — Italijanska vlada prikriva obseg katastrofe

Rim, 3. novembra. V soboto so oblasti objavile imenik oseb, ki so bile ubite pri zadnjem potresu v Anconi in Senigalliji. Imenik izkazuje samo 16 mrtvih. Po poročilih tukajšnjih listov pa je število smrtnih žrtev mnogo večje. V Senigalliji in Anconi je umrlo več težje ranjenih in se je samo v Anconi povišalo število smrtnih žrtev na 6. Vsi ranjenci iz bolnice v Senigalliji so bil prepeljeni v bolnice v mesto Jesi.

»Tribuna« trdi, da so v Senigalliji skoraj vse hiše poškodovane od potre-

sa in da so večinoma porušena vsa višja nadstropja. V Anconi je poškodovanih 50% vseh poslopij. V Lorettu je potres poškodoval tudi veliko bazo.

Končno število mrtvih in ranjenih še ni ugotovljeno. Zdi se, da fašistične oblasti tudi sedaj kakor ob zadnjem katastrofalnem potresu v južni Italiji nočejo izdati v javnost točnih podatkov o številu mrtvih in ranjenih ter o obsegu škode, da bi ne izzvale večjega razburjenja med prebivalstvom.

Dva dneva težkih nesreč in pobojev

Ljubljana, 3. novembra.

Praznik vseh svetih in včerajšnja nedelja sta zopet potekla v znamenju številnih nesreč, v bolnico so pa morali tudi prepeljati več žrtev junakov noža. Več ponesrečencev oziroma žrtev teh divjakov se bori s smrtjo.

Težka avtomobilska nesreča v Krašnji.

Ze snoči se je po Ljubljani raznesla vest o težki avtomobilski nesreči, ki se je pripetila v Krašnji in ki jo je zakrivil neki ljubljanski avtomobil. V soboto dopoldne se je peljal 28letni gostilničar Janez Markst iz Krašnje na kolesu proti domu. V Sp. Loki mu je pripeljal nasproti avtomobil 246 iz Ljubljane, ki se je z vso silo zaletel v kolesarja. Sunek je bil tako silovit, da je Markst odletel s kolesa in priletel na avtomobil, kjer je z glavo prebil šipo, v naslednjem hipu je pa padel pod avto, ki ga sofer ni mogel takoj ustaviti, in ga je voz vlekel še kakih 20 metrov za seboj.

Nesreča se je pripetila blizu hiše Makrstovega očeta, ki je dogodek opazoval z okna. Makrst sam je zadobil strahovite poškodbe. Obležal je na cesti nezavesten z razbito glavo, od drobcev šip razmesarjenim obrazom in težkimi notranjimi poškodbami. Popolnoma mu je avtomobil tudi zmečkal koleno desne noge. Težko ranjenega Makrsta so prepeljali v bolnico. Kakor nam poročajo, je njegovo stanje zelo resno in se je bati, da bo poškodovan podlegel.

Kdo je kriv nesreče, še ni ugotovljeno. Kakor zatrjujejo očividci, je Makrst vozil pravilno po desni strani, dočim je avtomobil vozil po levi. Vsekakor je čudno, da se je avtomobilist zalezel v kolesarja, kajti cesta je na kraju nesreče popolnoma ravna in odprta. Orožniki v Krašnji so uvedli preiskavo.

Tragična smrt 4letnega dečka.

Poročali smo o težki nesreči, ki se je pripetila v četrtek dopoldne na Sv. Petra cesti. Na dvorišče hiše je privozil neki vozniček s deskami naložen voz. Okrog voza so se začeli sukati domači otroci, med njimi tudi 4letni Ignac Velikonja, sinček uradnika banske uprave g. Narte Velikonja. Nesreča je hotela, da je bil otrok pod vozom baš v hipu, ko sta konja potegnila naprej. Voz je šel otroku čez nogo in deloma čez glavo. Težko poškodovanega fantka so prepeljali v bolnico, kjer so ga zdravniki na vso moč trudili, da mu rešijo življenje, pa je bilo vse zaman. Včeraj popoldne je fantek poškodovan podlegel. Težko prizadeti rodbini naše sožalje!

Motociklist povozil deklico.

Huda nesreča se je pripetila tudi na vse svete v Št. Vidu nad Ljubljano. Tam je neznani motociklist, ki je z blazno hitrostjo drvel skozi vas, povozil Tončko Keršič, hčerko ključavničarja državne železnice, in jo težko poškodoval. Otroka so prepeljali v bolnico, za neznanim motociklistom pa poizvedujejo orožniki. Stanje male Tončke je zelo kritično.

Dve žrtvi noža.

Surov in divjaški napad je bil snoči izvršen na Gaštanjem klanecu pri Kranju na 19letnega delavca Vinka Jamnika iz Primskovega. Snoči se je vračal domov, nenadoma pa so ga obkolili trije ponočnjaki in še predno se je zavedel, ga je nekdo z nožem sunil v trebuh. Divjaška trojica je pustila smrtno nevarno ranjenega Jamnika ležati sredi ceste in pobegnili. Jamnika so našli pasanti v mlaki krvi in obvestili kranjsko rešilno postajo, nakar je težko poškodovanega fantka rešili avto iz Kranja prepeljal v ljubljansko bolnico. Jamnik se je davi sicer že zavedel, toda njegovo stanje je še vedno zelo resno. Kakor je izpovedal, so ga napadli brez vzroka in se mu zdi, da so se najbrž zmotili v osebi.

Druga žrtev junakov noža je bil 24letni mestni delavec Josip Verbič, ki se je v soboto zvečer v neki gostilni seznanil z neznanim moškim, s katerim se je pozneje spri. Med prepriom je ta Verbiča sunil z nožem v glavo. Delavca so morali prepeljati v bolnico.

Druge nesreče.

Težka nesreča se je pripetila tudi v Kompolju pri Kočevju, kjer je v petek konj na paši brenil v glavo 7letnega posestnikovega sina Josipa Musterja. Otrokova poškodba je zelo težka. — Marija Dubre, 69letna posestnica iz Koverja pri Kranju, je včeraj doma pred hišo tako nesrečno padla, da si je zlomila levo roko. — Jernej Zore, 68letni hlapec pri Galletu, na Tržaški cesti snoči padel in si je precej nevarno poškodoval desno oko.

Žrtev nepredvidnosti.

V petek zvečer je Franc Mazovec 20letni mizarški pomočnik iz Ljubljane, na svojem stanovanju z bencinom snažil obleko. Fant je bil najbrž tako nepreviden, da je med snaženjem kadil cigareto. Tleč ogorek mu je padel v skodelico bencina, ki se je vnel. Mazovec je dobil nevarne opekline po obrazu in rokah in so ga morali nemudoma prepeljati v bolnico. — Druga žrtev nepredvidnosti je bil 12letni delavec sin Feliks Tratnik, ki ga je v šali njegov 12letni tovariš Jože J. ustrelil s flobertko v glavo. Tudi Tratnika so prepeljali v bolnico. Fant so operirali in je upati, da bo okrevljal.

Nočna nevihta nad Ljubljano

Ljubljana, 3. novembra.

Včeraj v presledkih ves dan deževalo, zvečer je pa začel pihati močan jug in kopičiti temne, nič dobrege obetajoče oblake nad mestom. Skoro vso noč je tulil veter in besnel vihar, lilo je pa tudi do jutra kakor iz skafa. Vihar ni povzročil posebnih škod, zaradi obilice dežja so pa zopet nekoliko narasle reke in potoki.

Nemški protest proti justifikacijam v Rusiji

Berlin, 3. novembra. Proti usmrtnitvi 28 sovjetsko-ruskih učenjakov, ki je bila izvršena pred kakim mesecem, je objavila nemška liga za človeške pravice oster protest.

Boji z lovci glav na Formozu

London, 3. novembra. Po zadnjih vesteh Tajkoka na otoku Formozu, je prišlo do boja med japonskimi četami in divjaki, takozvanimi lovci glav, do boja, v katerem je padlo 40 Japoncev in en domačin. Ekspedicija japonske vlade, ki je bila odposlana, da vzpostavi red, poroča, da žene izvršujejo vstaje v velikem številu samomor samo zato, da bi ne prišle v ujetništvo Japoncev. V kraju Mahebo samem so našli 108 žensk mrtvih.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.74, Berlin 13.55, Bruselj 7.8719, Budimpešta 9.886, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 794.46—797.46 (795.96), London 247.30, Newyork 56.25—56.45 (56.35), Pariz 221.60, Praga 166.95—167.75 (167.35), Trst 294.35—296.35 (295.35).

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Beograd 9.1280, Pariz 20.22, London 25.03, Newyork 515.20, Bruselj 71.82, Milan 26.97, Madrid 57.35, Amsterdam 207.45, Berlin 122.75, Dunaj 72.63, Sofija 3.73, Praga 15.27, Varšava 57.75, Budimpešta 90.20, Bukarešta 3.06.

Brüning o nemški politiki

Smernice nemške politike v prihodnjih mesecih — Možnost odkritosrčnega sporazuma med zavezuškimimi državami in Nemčijo

Pariz, 3. novembra. »Petit Parisien« objavlja senzacionalen razgovor s svojega berlinskega poročevalca z nemškim državnim kancelarjem dr. Brüningom, iz katerega se vidi, kakor pravi poročevalec, smer nemške politike v prihodnjih mesecih. Dr. Brüning je označil kot najvišji cilj, da se zopet pridobi nacionalna svoboda in enake moralne in materijalne pravice, za katere se bo kakor doslej delalo po mirnem potu. Izpraznitev Porenja je važna etapa na potu osvobodilne politike, vendar pa je prišla prepozno, da bi bila napravila močan vtis na nemški narod.

O izidu nemških volitev je izjavil dr. Brüning, da ne more smatrati kot vojna grožnja, temveč kot izraz do skrajnosti deprimiranega, toda kljub

temu močnega naroda, ki se bori za svojo bodočnost. O vprašanju dolgov je izjavil, da ne more nobena nemška vlada pokazati svojemu narodu milijardne dolgov kot znošnjive, če je država prisiljena zaradi težke finančne in gospodarske krize nalagati prebivalstvu vedno večje nove davke.

List pristavlja k tej izjavi pripombo, da je nemška politika revizijonistična, dočim je politika Francije in večine signatarnih držav antirevizijonistična, kar bo tudi ostala. Vendar pa je med tema nasprotstvom še vedno prostor za mirno sodelovanje in odkritosrčen sporazum, ako se bodo dr. Brüning in njegovi nasledniki zavedali pravih interesov Nemčije in ako Nemčija ne bo poslušala apela norcev, ki jo hočejo pahnuti v pustolovščine.

Pangalos o zaroti proti Venizelosu

Atene, 3. novembra. Zaradi udeležbe pri zadnji zaroti proti Venizelosovi vladi aretirani general Pangalos je izjavil zastopnikom tiska, ko so ga obiskali v ječi, da nima nobene zveze z zaroto. Po njegovem zadržanju gre le za spontan upor oficijev proti nacionalni politiki Venizelosove vlade. Zarotniški pokret ni izšel iz vrst oseb, ki so bile aretirane, temveč od vplivnih osebnosti in višjih oficijev, ki si jih vlada ne upa aretirati.

Svečanosti v Sofiji

Sofija, 3. novembra. AA. Narodne svečanosti so se pričele včeraj dopoldne pred kraljevsko dvojico so zavzele veličasten obseg. Pred kraljevskim parom je defiliralo več desetstot oseb. Kralj in Kraljica sta sprejemala izraze vdanosti in spoštovanja med brezkončnimi ovacijami. Včeraj popoldne je bila velika ljudska veselica kmetov in kmetič iz vseh krajev Bolgarije v narodnih nošah. Vse dosedanje slovesnosti so potekle v popolnem redu in brez incidentov.

Sofija, 3. novembra. V sprevedu na čast bolgarski kraljevi dvojici je bilo nad 200.000 ljudi. Kraljeva dvojica je sprejemala 7 ur neštivilne deputacije, ki so prišle, da se ji poklonijo.

Nova bolgarska politika

Sofija, 3. novembra. Socialistični »Narod« poroča, da se bo v kratkem vrnil v Bolgarijo iz Rima tamošnji bolgarski poslanik Volkov, za katerega želi kralj in predsednik vlade Ljapčev, da bi postal vojni minister.

Sofija, 3. novembra. List »Kambana« zahteva, naj se Bolgariji dovolijo oborožitev, ki ji je nujno potrebna.

Nastop novega brazilskega predsednika

Rio de Janeiro, 2. novembra. Od revolucionarjev imenovani predsednik nove brazilske vlade dr. Vargas je napovedal, da bo prevzel oficijelno svoje dolžnosti danes ob 3. popoldne pod naslovom začasnega šefa vlade. Trdi se, da bo prvo dejanje dr. Vargasa razpust kongresa. Država Peru je priznala novo brazilsko vlado.

Izgredi v Kairu

Kairo, 3. novembra. Dijaki so hoteli zažgati umetniško in obrtno šolo. Policija je dijake pregnala. Sindiki paša je imel daljši razgovor s policijskim predsednikom o vzdrževanju miru.

Kairo, 3. novembra. Pri včerajšnjih nemirih v Kairu so bili v spopadu med policijo in dijaki ranjeni 3 policisti in 5 dijakov. Vlada je do 11. novembra zaprla vse šole, katerih dijaki so se udeležili nemirov.

Redukcija turškega vojnega proračuna

Angora, 3. novembra. Turška vlada je sklenila, da bo črtala iz vojnega proračuna 14 milijonov funtov sterlingov. Od teh je bilo 12 milijonov določenih za vojno morarico.

Nova vohunska afera v Rumuniji

Aretacija ruske vohunke, ki je imela zlasti med oficirji mnogo oboževalcev

Bukarešta, 3. novembra. Tu je bila aretirana neka nevarna vohunka sovjetske vlade, ki je pod imenom miss Greig vodila široko razpredeno vohunsko organizacijo. Imela je zveze z nemškimi, italijanskimi, francoskimi in angleškimi krogi in je bila znana v najvišjih rumunskih krogih po svoji lepoti. Greig je obtožena, da je vodila

la sijajno izvedeno vohunsko organizacijo v rumunski armadi, kjer je imela v krogih rumunskih častnikov polno oboževalcev. Poznala je temeljito kemijo. Bila je vedno lepo oblečena in je nosila lepe dragocenosti. Aretacija je zbudila v vseh krogih veliko senzacijo.

Nazadovanje angleške delavske stranke

Izid angleških občinskih volitev — Porast mandatov konzervativne stranke v škodo delavske

London, 3. novembra. AA. V Angliji in v Walesu so bile v soboto volitve v samo upravna zastopstva. Volilna borba ni bila povsod strankarska in so prevladovali lokalni interesi. Na več mestih so konservativci napredovali na škodo delavskih kandidatov. Tudi liberalna stranka je nekoliko pridobila.

London, 3. novembra. Pri občinskih volitvah so pridobili konservativci 69 mandatov, dočim so jih izgubili delavci 69. Liberalna stranka je izgubila 9 mandatov. Pri prejšnjih volitvah je pridobila delavska stranka nad 100 mandatov. Delavska stranka je posebno veliko izgubila v delavskih središčih. Po zadnjih poročilih so se vršile občinske volitve v 329 občinah. Volilni izid kaže, da je socialistična politika izgubila mnogo pristašev. Delavska stranka je postavila 829 kandidatov.

London, 3. novembra. Pri občinskih volitvah v Angliji je delavska stranka prvič

Njim, ki jih ni več med nami

V soboto in včeraj so romale množice na pokopališča, da počaste spomin dragih pokojnikov

Ljubljana, 3. novembra.

V petek smo objavili opis zapuščeni pokopališča pri Sv. Krištofu. Ker smo pa imeli preveč gradiva, smo natisnili le polovico tega članka, drugi del grobov je pa ostal neomejen. Ker je že del članka deloval tako blagodejno, da so bili očenej skraj vsi grobovi naših znamenitih mož, objavljamo danes še drugi del opisa, da ljudje lahko vidijo, kdo se je spomnil zaslužnih rajnih in kdo se še vedno ni zganil.

Grobovi naših prvakov

Mnogo bolj čitljiv tudi ni več Prešernov napis na grobu Matije Copa:

»Jezike vse Evrope je učene
Govoril, ki v tem tihem grobu spi...
i. t. d. — izza gostega grma španskega bezga se pa del semintje posveti iskrica zlata s spomenika Antona Linhart, ki so ga »Merenti moerentes posuerunt amice« 1795. in so ga »popravili perlati l. 1840«, ko je Prešern vrezal v kamen:

»Steze popustil nemškega Parnasa.
Je pisal zgodbe kranjske starga časat i. t. d.
Vsi ti Prešernovi stih in spomeniki vseh imenovanih mož so v najbližji sosesčini vzdani v isti zid, ki se podira ter preti, da jih v kratkem zasuje. Večina nagrobnikov je skritih za divjo trto in srebrotom ter do polovice pokritih z razno šaro, ki jo ljudje pred Vsemi sveti zmečejo na zapuščeni grobove. Simonetijskih spomenikov v okolici Prešernovih vrsticami je skoro do vrha zadelan z deskami in zaboji, ki so bili pokriti z njimi bogve čigavi nagrobniki, tik tega nagrobnika je pa med trnjem divjih rož in v jesenskem ognju plametečega kapčevja pod visoko belo brezno skrit plemenit klasičističen relief rodne Czerne, da brez sekire nikdo ne more do njega.

Na Rakovniku so si postavili salezijanci ogromno palačo in še večjo cerkev, tu pa leži na tleh iz železa vlit z bršljanom ovit steb, ki ga je čas vrgel s podstavka z vlitim imenom »Gromadzik, nekdanjega lastnika Rakovnika, ki je Langus tako naivno bidermajersko portretiral njegove otroke. Sicer salezijanci nimajo nobenih dolžnosti do bivših lastnikov svojega posestva, a piječeta je vendarle pieteta, ki so pa nanjo pozabile tudi rahločutne uršulinke, kakor priča na drugi strani pokopališča pod divjo trto skrita plošča. Na njej je vklesano, da so tu pokopane do l. 1907. umrle uršulinke in že v tem kratkem času ni več niti sledu grobov.

Pol stoletja bo že po smrti Josipa Jurčiča in čeprav je umrla tudi že večno mu zvesta Helena Bavdkova, vendar je njegov grob še v jako dobrem stanju, ker skrbi za njegovo ureditev naša tiskarna, ki je letos dala preplekati tudi ograjo okrog groba. Tudi Kopitarjev in Resselov grob sta v najlepšem redu, ker skrbi zanj mestna občina, a ginljivo lepo urejena in vsa z rožami in bršljanom posajena sta pa groba pesnikov Frana in Josipa Cimpermana, ki ju do smrti ne zapusti predoba gospodična Tončka Kadičeva. Koga naj pohvalim, ker je opiel in iz krizantem napravil križ na grob Matevža Langusa? Naj se spomni tudi Prešernovega prijateljskega šefa Crobatha, ki počiva pod trnjem in robidovjem, in pa drugega njegovega znanca Mihe Stroya, slavnega kavalirja in nedosegljivega slikarja lepih rok. Se stoji bel, mramornat, z vncem iz kamnitih cvetov okrašen križ in čez njegov zapuščen grob se globoko sklanja vitka temna cipresa, kakor v črn pajčolan zavita dama, ena tistih krasotic, ki je ovekoveč njih lepoto.

Menda je pozabljen še en umetnik tam doli blizu kuta, kjer na neblagoslovljeni zemlji ob belem spomeniku mučeničar odevata z obne rdeče rože, tam na desno je med bodečimi robidami v visoki suhi travi majhen spomenik z napisom: Franc Zajc, akad. kipar — še dalje proti arkadom bo pa morda zanimalo naše mornarje ime Giovanni Cosulich, Rečana, ki so ga tu pokopali l. 1851. Firma tega imena ima v Ljubljani podružnico.

Zarjavel in pozabljen je spomenik Zige Zoisa. Njegova livarna ga je vvila in gotovo tudi večino drugih vlitih železnih nagrobnikov, ki so obenem spomeniki naše umetne obrti in industrije, zato naj bi jih vsaj spravili v muzej in skušali konzervirati ali naj jih pa vsaj fotografirajo. Zavrnjeni so in zdrobljeni in čas je izpil pomen imen in napisov, ali vendar so vredni spoštovanja in usmiljenja. Več pažnje bi zaslužili tudi grob tiskarja Jožefa Blasnika, ki ostane v zgodovini, dokler se bodo čitale Prešernove poezije in imenovala Novice.

Pisateljska grobnica s trupli Levstika, Antona in Božidara Raiča, Železnikarja, Gestrina, Andrejčkovega Jožeta, Rutarja, Resmana in Aškerca je v redu. Lepa mlada gospa je prišla s hčerko v rdečem plašču in položile sta šopek krizantem na kamen, ki je pokril toliko upanja in še več resnacije.

Pogled izpred te grobnice je pa obupeč. Ali je džugla ali hosta ali gmajna, ne veš, le najvi miru ni podobna ta s topinamburjem, žuljankami, cipresami, divjim kostanjem in s hmeljem in srebrotom prepletenim grmovjem divje zaraščena goščava, da si ljudje s sekirami morajo delati poti k grobovom. Tu se je sesul velik spomenik pod polomjene ciprese, da je kamenje stlačilo pod seboj železno ograjo in laterne in zverženo grobljo, tam na mrtvašnici pa v vetru bujajo in škripljejo polomljene polknice in ponoči straše plašne sosedo, da jih stresa groza ob krikih in vzdihih ubogih duš, ki ne morejo najti miru.

So izjeme tudi v tej divjini in najbolj se od okolice razlikuje grobnica, ki v njej leži tudi truplo mecen dr. Ivana Oražna. Zrah-

ljana je gomila in z krizantemami posajena. Hvala ti, hvala mladina!

In Sv. Krištof se mi ne vidi več tako žalosten in ne več tako zapuščen ta dolina. Ze vleče Plečnik po njej svoj blagoslovljeni prst. Spomeniki se postavljajo v vrste, imena se zopet vnamajo v zlatu v temni sencii cipres, španski bezeg duhti in rože zopet žare pod srebrnimi brezami in vihrajočimi pajčolani žaluj v gaju miru in svetih spominov.

Na pokopališčih

Priznati moramo: če bi ne bilo Preporodovcev, ki so osnažili grobove in položili vence na nje, bi bili pozabljeni grobovi sramota za vse nas. Vence so Preporodovci položili na grobove Riharja, Korytka, Copa, Vodnika, Bleiweisa, Zajca, Kopitarja, Ivana N. Kersnika, obeh Cimpermanov, Resslera, Langusa, Zoisa, Jurčiča in na pisateljsko grobnico, kjer že 7 let počiva tudi Josip Stritar, pa še vedno nima napisu. Boroni Zoisi so spomenik svoje družine presneli k Sv. Križu, najslavnejšega svojega prednika Zigo so pa pustili zapuščenega pri Sv. Krištofu. Nagrobni župana Hradekega je bil menda očenej zaradi sosedu Linhart, župana dr. Burgerja pa najbrž niso mogli najti, čeprav je samo ena grobnica med Vodnikovim kamnom in njegovim, a je tako zaraščena s srebrotom. Ves v venci in lukkah je bil Jurčičev grob, ker skrbi za njega naša tiskarna, dr. Oražnov grobnico so pa okrasili Oražnovci uprav bogato in položili nanjo tudi krasen venec s trobojko in napisom: Velikemu dobrotniku — hvala! Oražmovci. Tudi Crobathu je nekdo prinesel skromen venec iz belih krizantem in slikarju Stroyu majhen šopek, na Resselovo piramido so Čehi obesili velik venec najlepših krizantem, le uršulinke se niso spomnile svojih rajnic. Saj molijo zanje, a ljudje te molitve ne slišijo, zato bi bilo pa morebiti tudi prav, če bi na grobovih prižgale tudi kako svečko, saj so vendar vzgojiteljice in mladino tako uče.

Nad vse žalostno je bilo pa vojaško pokopališče pri Sv. Krištofu. Trava je zarasla grobove, pločevnaste tablice so zarjavle, da imena niso več vidna, dobri ljudje so pa žrtvam svetovne vojne vendar prižgali nekaj lučk.

Oba dneva je bilo pa polno evangelsko pokopališče, ki je bilo tudi najdosojnejše in najmanj bahato okrašeno.

Pri Sv. Krištofu je na praznik v soboto popoldne zapel Akademski pevski zbor pod vodstvom svojega dirigenta Marolta z najvišje dosegljivo polnostjo štiri žalostinke, ki so vsem navzočim segle globoko v srce. Venčki Preporodovcev in pesni akademikov so pa tako tolažljivo upanje v dobro zrno naše mladine, da ji mora biti hvala vsa naša hladna in zaspana javnost, ker jo je mladina obvarovala največje sramote.

Ker so bili ljudje zmedeni zaradi dveh dni, tudi k Sv. Križu ni bilo takega navala kakor druga leta. Mnogo in preveč za te čas je bilo pa pompa in baharije, ki so si jo obiskovalci ogledovali s prav trpkimi opazkami. Vsa svečanost se je koncentrirala ob spomeniku vojnih žrtv, kjer so na vseh grobovih gorele sveče in plapolale male trobojnice. Ob spomeniku so se zbrali zastopniki oblasti in gen. Popovič za obisk in častno četo, ki je med govorom oddala častno salvo. Po žalni koračnici so bviši vojti kurati zapeli libero, pevcu pa »Oj Doberdoba«, nakar je godba zaključila lepo piječeto svečanost.

Ljudje so si ogledovali zlasti mavzolej dr. Ivana Sušteršiča, monumentalni nagrobni Borštniku in Verovšku ter druge nove spomenike in se v velikih množicah zbirali okrog groba dr. Zerjave, ki je bil okrašen tudi s prekrasnim vencem odbora za njegov spomenik.

Z očitki, kako skromno skrbimo mi za svoje žrtve, so obiskovalci ogledovali pokopališče italijanskih vojakov, kjer je italijanski konzulat položil velik venec z italijanskimi trikoloro, ki so jo množice z vso spoštljivostjo smatrale le za izraz pijetete.

Lepo okrašena so bila tudi okoliška pokopališča, posebno pa pokopališče v Štepanji vasi, kjer je pelo ljubljansko pevsko društvo »Sava«, in pa pokopališče na Ježici in Viču, kjer so domači pevcu zapeli več žalostink.

Pri vrodu k Sv. Krištofu se je marsikateri ženica zgrajala, da pobirajo prispevke za pravoslavno cerkev sv. Cirila in Metoda, in verskega ogorčenja ni bilo mogoče potolažiti, ker se niso dale prepričati, da so ob Dunajski cesti sklenili odstaviti mogočnega sv. Krištofa. Na poti k Sv. Križu in nazaj je pa v nedeljo vse zabavljalo, da so lastniki računalni vožnjo po 5 Din, čeprav so prej v listih naznanili, da bodo vozili po 3 Din. Šoferji so se izgovarjali na Maloželezniško družbo, češ, da je ta prva izkoristila konjunkturo in jela pobirati po 5 Din. Naj bo že kakorkoli, izkoriščanje pijetete je pa vendarle umazanost.

Večer pri Sv. Krištofu je bil tudi tih in samotni. Tu in tam so brlele lučke in par ljudi je strmel v njihov sij. Poezija smrti je vela skozi mrak. Na neslišne strune so zaigrali sni večnega pokoja.

V mestu so pa šumele kavarne in gostilne. Tudi tako živeti je sladko in tudi mošt je baje sladek. Ljudje na vse načine pozabljajo resnico in — jo iščejo...

Odkritje spomenika

Borštniku in Verovšku

Na dan Vseh svetih ob 11. je bil na pokopališču pri Sv. Križu na svečan način odkrit nagrobni spomenik Ignacu Borštniku in Antonu Verovšku. Krasen spomenik, za katerega je zbralo prispevke in denar Udruženje gledaliških igralcev v Ljubljani in ki je bil napravljen po načrtih arhitekta Rohrmanna iz brusenega podpeškega apnenca, je najprej blagoslovil župnik Finžgar, nato se je pa višji režiser Narodnega gledališča Osep Sest v vznemirjenem govoru spomnil obeh velikih pokojnikov, katerih manom so se navzoči poklonili s tem, da so vzklili »Slava!« Odkritju spomenika je prisel tudi odlični naš dramski pravik iz Zagreba, višji režiser Hinko Nučič. Po kratkem odmoru za šestovim govorom se je Nučič spomnil obeh velikih umetnikov Ignaca Borštnika in Antona Verovška, najprej v imenu organizacije zagrebških gledaliških igralcev, povdarjajoč, da je Verovšek bil oni umetnik, ki je utrl pot novemu načinu glume. Zagreb mu je bil vedno hvaležen, ljubil ga je in cenil, kolikor je le možno ceniti velikega umetnika. V imenu Zagrebčanov je čestital ljubljanskim tovarišem k postavitvi tega spomenika. Nato je Nučič spregovoril tudi v imenu zagrebškega gledališča, ki se s piječeto spominja svojega dolgoletnega člana in prvaka Borštnika. Zagrebško gledališče ga bo ohranilo v dragem spominu. Slava Borštniku! Slava Verovšku! Nučič je nato govoril tudi kot osebni prijatelj in učene obeh velikih pokojnikov. Po njegovem govoru so zastopniki igralskih organizacij in raznih društev položili vence in cvetje na grob: Organizacija gledaliških igralcev v Ljubljani, Zagrebu in Mariboru, Osrednji odbor v Beogradu, uprave ljubljanskega, zagrebškega in mariborskega gledališča in Savez muzičara in društvo Soča.

Svečanemu odkritju so prisostvovali zastopniki raznih oblasti, društev in korporacij, polnoštevilno so bili tudi zastopani stanovski tovariši in tovarišice.

Krasni venci pred univerzo

Nekaj posebnega smo videli letos na praznik vseh mrtvih pred ljubljansko univerzo. Naši akademiki so pokazali, kako globoko spoštujejo spomin narodnih žrtv in kako znajo ceniti za veliko idejo doprinešene najtežje žrtve. Pred univerzo so bili položeni krasni venci in šopki, med katerimi so gorele številne sveče. Molče so prihajali akademiki in polagali rože na ta nem simbol naše bolesti.

Sokolska komemoracija na Taboru

V soboto ob pol 14. se je vršila na Taboru žalna komemoracija v spomin vseh pokojnih bratov. Okoli s črnimi draperijami okrašenega odra v glavni dvorani se je zbralo lepo število članstva, naraščajo in dece z društvenim starostom br. inž. Bevcem na čelu. Uvod v žalno proslavo je bila žalostinka fanfar oddelka društvenega godbenega zbora, ki so tiho in turobno zadonele z balkona. Pevski zbor Sokola I je nato zapel večno lepo »Vigred se povrne«, nato je pa stopil na oder društveni starosta inž. Ladislav Bevc, ki se je spomnil vseh v preteklem letu preminulih bratov in sester, zlasti pa tragično preminulega brata, sokolskega prvaka Antona Maleja. Po zaključku njegovega govora so člani odprli vrata male sokolske telodavnice, ki bo poslej nosila Malejevo ime. Dvorana je bila vsa v črnem, na sredi Malejeva slika, okoli nje pa so bile razvrščene njegove diplome, ki si jih je priboril na raznih mednarodnih tekmovanjih, zlasti v Luksemburgu, na okrog so pa bili tudi razvrščeni venci, ki so jih poklonile mednarodne telodavne zveze pokojnemu Maleju na krsto. S parminutnim molkom so Sokoli in navzoče občinstvo počastili spomin pokojnega Maleja. Pevci so zapeli še žalostinko »Spomladi vse se veseli« in še enkrat so se oglasile fanfare, katerih ankori so mogočno odmevali po dvorani. Komemoracija je bila s tem zaključena.

Žalna maša

Davi ob 9. sta priredila Zveza bivših vojakov in Ljubljani in Udruženje vojnih invalidov žalno mašo v cerkvi Marijinega Oznanenja. Zadržnice so se udeležili člani obeh organizacij.

Radioprogram

Ponedeljek, 8. novembra.

17.30 Otroška ura, Manica Komanova. — 18.00 Ob 10letnici društva slepih. — 19.00 Dr. Morko Rupel: Srbohrvaščina. — 19.30 Dr. Valter Bohinc: Splošna geologija zemlje. — 20.00 Pero Horn: Vzgoja otroka. — 20.30: Orgeljski koncert.

Torek, 4. novembra.

12.15: Plošče (pevski duet — harmonika). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, boraz. — 18.30 Prof. Fr. Pengov: Padanje in dviganje cen na svet. trgu. — 19.00 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. — 19.30 Ciril Hočevar: Vzgoja naraščaja. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Časovna napoved in poročila, plošče. — 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Repertoarji

DRAMA

Začetek ob 20.
3. novembra, ponedeljek: Zaprt.
4. novembra, torek: Kraljičina Haris.
Red B.
5. novembra, sredo: Gospa Ministrica.
Red E.
6. nov., četrtek: Razbojniki. Red D.
7. novembra, petek: Zaprt.

OPERA

Začetek ob 20.
3. novembra, ponedeljek: Zaprt.
4. nov., torek: Vesela vojna. Red A.
5. novembra, sredo: Zaprt.
6. novembra, četrtek: Moč usode. Red B.
7. novembra, petek: Simfonični koncert v Unionski dvorani.

Iz seje magistratnega gremija

V petek zvečer je imel magistratni gremij sejo, na kateri je sklepal o tekočih zadevah

Ljubljana, 3. novembra.

Na zadnji seji je magistratni gremij pod predsedstvom župana dr. Puca obravnaval, razpravljal in sklepal o tekočih občinskih zadevah.

Maloželezniški družbi se dovoli, da sme nove tramvajske vozeve preplekati z belo in zeleno barvo in jih opremiti z mestnim grbom. Podelje se tri koncesije za prodajo mleka, kave in čaja in sicer Heleni Lapajne v lokalu na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste, Miri Ferenz za prodajalno na Dunajski cesti v bivši Tomažičevi hiši in Nadi Primšek za lokal na Sv. Petra cesti. Ivanu Čarmanu se dovoli koncesija za prevažanje potnikov z avtobusom na progi Šiška - Sv. Križ. Posebna komisija je ugotovila stojišča avtoizvoščkov ter določila, da bo stalo pred glavnim kolodvorom od 6. do 24. ure redno 6 avtoizvoščkov, od 24. do 6. ure zjutraj pa zaradi manjše potrebe le trije; pred »Unionom« bo stalo od 6. do 24. ure tudi šest izvoščkov, od 24. ure pa do 6. zjutraj pa nobeden.

Viktorju Rohrmannu se dovoli naprava vrat v stanovanju na Poljanski cesti 15. Prošnji Franje Pelc, naj se zapre pot skozi Hribarjev gaj, ker se vršijo na tej poti razne zlorabe in nevarnosti, se je ugodilo. Mariji Volk je bila znižana najemnina za kopalnico na Jegličevi cesti 10 za l. 1931 na 1200 Din. SK »Slovan« je zaprosil za odpis najemnine za travnik ob Linhartovi ulici; enako želi tudi SK »Jadrane«, da se mu črta najemnina za uporabo mestnega sveta v Koleziji. Gremij je prosilecema deloma ustregel ter odpisal vsakemu polovico dolga. Viktorju Rohrmannu je potekla v septembru petletna pogodba, po kateri ima v zakup po biraanje divjega kostanja na mestnem svetu; pogodba se mu podaljša za nadaljnjih pet let proti dosedanjemu zakupnini (300 Din letno). Anton Kafž in družabniki so prosili, naj se jim zniža kavcijska hipoteka. Gremij je sklenil, da se jim ponudi odkup hipoteke z enkratnim plačilom 3000.— Din. Svoj čas je mestna občina posodila dravski diviziji instrumente bivše mestne godbe. Dravska divizija je te instrumente deloma vrnila, deloma pa jih še uporablja. Sedaj je v imenu muzike dravske divizije zaprosil višji kapelnik dr. Čerin, naj mestna občina podari ostale instrumente vojaški godbi. Gremij je sklenil, da te prošnji ugodí pod pogojem, da muzika dravske divizije v bodoče prireja od 1. marca do 1. novembra vsako nedeljo promenade koncerte v Zvezdi.

Gradbeni urad je predlagal, naj se od določa dobava parnih kotlov za toplovodno napravo v mestnem rastlinjaku pod gotovimi pogoji trdki Stegu & drug kot najnižji ponudniki; ako trdka na pogoje ne bi pristala, se odda delo prihodnjemu najnižjemu ponudniku. Gremij je razpravljal tudi o preureditvi glavnega drevoreda v Tivolskem parku in vzel na znanje poročilo, da je prof. Plečnik na zelo posrečen način rešil to vprašanje. Sprejet je bil tudi soglasno predlog, da se g. prof. Plečniku za njegovo neumorno delo in skrb pri urejevanju Ljubljane izreče najtoplejša zahvala.

Velike zaloge premoga

Trbovlje, 3. novembra.

Položaj v pokojninskem zavarovanju rudarjev in o pokojninskem skladu dela rudarjem čedalje večje skrbi.

Pokojninska blagajna bratovske skladnice je imela l. 1914. okoli 10 milijonov kron v zlati valuti premoženja. Po vojni se je ta zlatna vrednost razvednotila, in sicer prvič 1 : 4, drugič 1 : 10. Če bi se ta kratna zlatna vrednost valorizirala v takratni vrednosti, bi imela pokojninska blagajna danes 120—150 milijonov Din premoženja in bi z lahkoto zmagovala davjatve novoupokojenec.

Ker je to katastrofo povzročila svetovna vojna, je pokrajinska vlada za Slovenijo l. 1927. ustanovila pokojninski sklad za rudarje. Zbirala se ta sklad od gotovih odstotkov od produciranega premoga. Iz tega sklada dobivajo staroupokojenici gotove doloade, da se morejo preživljati. Sama njihova pokojnina znaša namreč komaj par dinarjev na mesec.

Pokojninska blagajna je imela l. 1925. okoli 4 milijone Din premoženja. Istega leta je stopil v veljavo novi pravilnik, po katerem so bile pokojnine rudarjev znatno zvišane. Zal, ni bilo poskrbljeno za finančno podlago. Tako se je zgodilo, da je meseca decembra l. 1927. znašal primanjkljaj namr prispelkom 200.000 Din. Da se osigura zavarovanje, se je zvišal prispevek od 5 na 7 %, obenem pa se je zvišala službena doba od 30 na 40 let ter predpisalo spričevalo o onemogočitvi. Če bi glavni upravni odbor ne storil tega, bi morebiti že letos zmanjkalo rezerve v blagajni.

Položaj je kljub temu kritičen. Redukcije delavstva so zmanjšale njegovo število za okoli 7000, kar pomeni, da so se dohodki v pokojninsko blagajno znatno zmanjšali, na drugi strani pa je bilo radi premogovne krize zopet mnogo rudarjev upokojenih, ki bi sicer še ne bili. Tako izdatki daleč presegajo dohodek, kakor kažejo naslednji podatki:

Januarja letos je bilo 15.593 aktivnih članov, 1116 staroupokojenec, 1185 vdov, 404 sirote, 1186 novoupokojenec, 278 vdov, 379 sirot, 1 sorodnik, 894.004 Din prispevkov, 756.288 Din izdatkov.

Junija letos pa je bilo 13.449 aktivnih članov, 1092 staroupokojenec, 1069 vdov, 371 sirot, 1280 novoupokojenec, 289 vdov,

Nadalje je podelil gremij celo vrsto stavbnih dovoljenj in sicer: Tomšič Irmi za adaptacijo kletnih oken v njeni hiši na ulici Rimske legije, Ivanu Dežmanu za hišno kanalizacijo v Zarnikovi ulici, Vinku Janežiču v Devinski ulici in Ogorelcu Vladimirju na Vrtači št. 14; Kerševanu Leandru za enonadstropno hišo v Elinspiherjevi ulici, Gomilek Mariji za stavbo v Groharjevi ulici, Puhu Josipu za provizorično ograjo v Kolezijski ulici, Kocijanu Antonu za pritlično hišo na Izanski cesti, Škrabi Ivanu za enako poslopje na Izanski cesti, Kuretu Francu za gospodarsko poslopje v Jelovškovi ulici in Kocijanu Francu za pritlično hišo na Izanski cesti, Juriju Verovšku n i dovolil zgraditev lesene lope v Dalmatinovi ulici, Buh Mateju je odobril hišno kanalizacijo v Jenkovi ulici.

Sklep zadnje gremijalne seje, s katerim je bil Severju Maksu podaljšan rok za odstranitev hleva na Gosposvetski cesti se preklicile ter se gradbenemu uradu naroči, da takoj odstrani dotični hlev. Glede na dovoljenje, ki ga je gremij izdal Fili Zupančič za gradnjo pritličnega trgovskega poslopja na Bleiweisovi cesti, se je sklenilo, da ostane v veljavi prvotni sklep. Nadalje je gremij dovolil Josipu Rožancu na njegovo prošnjo znižanje obrokov za plačevanje kavcije za trotoar; obroki se znižajo na 50 Din, stranka pa izgubi pravico do obrokov, ako je enkrat s plačilom v zastanku. Pavlinu Francu je bila odobrena adaptacija trgovskih lokalov v Gradišcu, Francu Klemencu gradnja visoko pritlične hiše v Starotovi ulici, istotam gradnja enake hiše Rudolfu Klemencu, Hotelu »Soci« je bila provizorično dovoljena gradnja betonske terase na Sv. Petra cesti in Josipu Martinu gradnja visokopritlične hiše v Starotovi ulici.

Končno je gremij podelil uporabno dovoljenje za sledeče stavbe: Francu Zalokarju za hišo na Ahacjevi cesti, Miki Ivanu za hišo v Cimpermanovi ulici, Josipu Novaku za stavbo v Triglavski ulici, dr. Jemcu Edvardu na Tržaški cesti, inž. Hrovatu Alojzju na Murnikovih cesti, Remžgarju Maksu v Dravski ulici, inž. Lojzu Majcetu na Domobranski cesti, Kričiču Pavlu za adaptacijo trgovskega lokala na Vidovdanskim cesti (obenem se mu zniža kavcijska hipoteka na 10.000 Din). Brodnik Antoniji za adaptacijo in nazidek prvega nadstropja na Sv. Petra nasipu, Mahkoti Martinu za hišo na Celovški cesti, Vinku Janežiču za hišo v Devinski ulici, Tratniku Josipu in Serbecu Frideriku za hišo v Praprotnikovi ulici. Trdki »Triumph-avto« se uporabno dovoljenje ne podeli, ker ni napravila ograje poleg enonadstropne avtodelavnice na Celovški cesti in v Zibertovi ulici. Nadalje so dobili uporabno dovoljenje Vovk Ivan za hišo v Gerbičevi ulici, Prek Mihael v Karadžičevi ulici, inž. Josip Močnik za stavbo na Domobranski cesti, Medved Josip za balkon in sobo na Vrtači, Kreditni zavod za tretje nadstropje in podstrešje v Prešernovi ulici 50, Dachs Maks za hišo na Prulah, Cvar Andrej za stavbo ob Vodovodni cesti, Govekar Franc za hišo v Staničevi ulici in Lotrič Ludmila za hišo v Bolgarski ulici.

400 sirot, 2 sorodnika, 816.446 prispevkov, 885.969 Din izdatkov, tako da znaša deficit 69.253 Din.

Radi premogovne krize preti velika nevarnost tudi staroupokojenec. Redni prispevek od premoga ne krije izdatkov doklad določancev pokojninskega sklada za rudarje.

Dolžnost odločilnih činiteljev je, da bi čimprej izvedli sanacijo pokojninskega zavarovanja. Mogoča bi bila še najprej z državnim subvencijo. Delavci ne morejo nič pomagati, ker so že itak vse dali.

V ostalem se v revirjih še vedno dela po 4 šhte tedensko. Zaloge premoga nad separacijo so polne. Delavstvo in družba vidi rešitev v hudi zimi.

Ce vpoštevamo, da je izgubilo letos radi krize okoli 6300 rudarjev najmanj dvo mesečni zaslužek v znesku okoli 2700 Din, potem znaša izguba nad 17 milijonov Din. Upravičena je zato spomenica delavstva, naslovljena na TPD, v kateri je prosil, da izplača enkratni nabavni prispevek v višini lanskega.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Ponedeljek, 3. novembra 1930, katoličani: Verne duše, pravoslavni: 21. oktobra, Ilarion.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Vesela srca.
Kino Ideal: Zaslužena duše.
Kino Ljubljanski dvor: Rdečekočec.
Koncert Mirka Puglja ob 20 v Filharmoniji.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

Ljubljanska drama ponovi jutri Leskovčev dramo »Kraljičina Haris« v premijerski zasedbi in v režiji g. Franca Lipaha. Predstava se vrši za abonente reda B. Kraljičina Haris je izvirna drama, ki jo je napisal eden najbolj talentiranih slovenskih dramatikov, pokojni Anton Leskovec.

Prva repriza Nušičeve komedije »Gospa ministrica« bo v sredo dne 5. t. m. Komedija, ki drastično opisuje naše družabne razmere v pravkar pretekli dobi, je pri premijeri sijajno uspela. Komični prizori pravljajo občinstvo v smeh, ki ne neha do svršetka dejanja. Predstava se vrši za abonma reda E.

Dnevne vesti

— Admiral Koch in pisatelj Bartulović v Pragi. V četrtak zvečer sta prispela v Prago v pokopanih viceadmiral Metod Koch in generalni tajnik »Jadranske Straže« v Jugoslaviji pisatelj Niko Bartulović. Na kolodvoru so ju sprejeli mnogi člani prške »Jadranske Straže«, organizacije bivših češkoslovaških mornarjev in češkoslovaške-jugoslovaške Lige. Od meje ju je spremljal podpredsednik »Jadranske Straže« v Pragi J. Urban. V čakalnici I. razreda ju je pozdravil najprej v imenu primatorja dr. Baxe višji magistratni svetnik Fleissig, v imenu Narodnega sveta podpredsednik Hejret, v imenu »Jadranske Straže« Fran Luksič, v imenu češkoslovaško-jugoslovaške Lige pa dr. Klíma. V prisrčnih besedah sta se oba zahvalila za pozdrave, nadaljujoč, da prihajata v imenu jugoslovenskega Jadrana zahvaliti se češkoslovaški javnosti za veliko ljubezen in zanimanje za usodo slovaškega morja na jugu. S kolodvora sta se odpeljala gosta k primatorju dr. Baxi na dom, kjer bosta stanovala ves čas svojega bivanja v Pragi. V soboto dopoldne sta položila v imenu »Jadranske Straže« na grob neznanega vojaka venec.

— Izpremembe v naši vojski in mornarici. Imenovani so: za vršilca dolžnosti upravnika stalne mornariške bolnice v Savinji dotedanji sanitetni referent 3. pomorske obalske komande sanitetni podpolkovnik dr. Ivan Fras, za vršilca dolžnosti šefa kirurškega oddelka dravske stalne vojne bolnice dotedanji vršilec dolžnosti šefa kirurškega oddelka zetske stalne vojne bolnice sanitetni poročnik dr. Miroslav Zlatović, za veterinarskega poročnika diplomirani veterinar in vojno-družinski gojenec Ignac Baš in za orožniškega podporočnika narednik Ivan Čauš; dotedanji dolžnosti so razrešeni in dodeljeni vojnemu ministru pehotni podpolkovnik Ivan Krpan, intendantski major Josip Udir, višji uradnik IV. klase ekonomske stroke Josip Sušnik in veterinarski kapitan I. klase Franjo Brunner; v pehoto je preveden rezervni zrakoplovni podpolkovnik Maks Sternberg.

— Promocija. Dne 31. oktobra je promoviral v Zagrebu doktorjem vsega zdravilstva g. Anton Šonc, svak našega rojaka profesorja dermatovenerologije na isti univerzi dr. Frana Kogojca. Čestitamo!

— Razpisane zdravniške službe. Banovinska bolnica v Vinkovcih razpisuje mesto sekundarnega zdravnika. Prošnje je treba vložiti do 15. t. m. — Higijenski zavod v Novem Sadu razpisuje mesto šef-zdravnika in zobozdravnika pri šolski polikliniki in Starem Beču ter zobozdravnika pri šolski polikliniki v Novem Sadu. Prošnje je treba vložiti do 1. novembra. — Centralni Higijenski zavod v Beogradu razpisuje mesto šefa bakteriološkega, epidemiološkega oddelka, administratorja s polno univerzitetno izobrazbo in veterinarja. — Banovinska bolnica v Tuzli za razpisuje mesto sekundarnega zdravnika. Prošnje je treba vložiti do 30. t. m.

— Razpisani uradniški službi. OUZD v Zagrebu razpisuje natečaj za referenta inženjerske stroke in uradnika tehnične stroke. Prošnje je treba vložiti do 15. tm. — Natečaj za aktivne sodne poročnike. Vojno ministristvo sprejme iz civilnega prebivalstva 15 kandidatov za aktivne poročnike. Prijavitelj se je treba do 15. decembra, Področnosti natečaja so razvidni iz »Službenih Novin« št. 251. z dne 1. t. m. — Ljudska univerza in francoski krožek priredita v petek, 7. novembra v Apoloni v Mariboru večer francoske pesmi. Koncertni pevec Mirko Pugalj iz Ljubljane bo zapel celo vrsto skladb najbližjih francoskih skladateljev ter naš uveljavljen v bogastvo francoske glasbene literature. Predprodaja vstopnic na običajnih mestih.

— Otvoritev brzojavna in telefona v Turnišču. Od 25. oktobra sta pri pošti Turnišče otvoren brzojavna postaja in telefonska centrala.

— Vinski sejem priredi vinarska združba Jeruzalemska in Ivanjčkovih dne 10. decembra. Otvoritev bodo ob 8. uri. Letošnji mošči se prav lepo razvijajo in bodo do takrat že gotovo tako daleč, da se bodo dala kvaliteta popolnoma presoditi. Pridelek je letos dvakratni od lani. Cene so pa izredno nizke. Pripuščena bodo le vina iz Ljutomerske — Ormoškega vinarskega okoliša. Ta sejska prireditelj je 6. tujak ter je pri producentih, kakor kupcih zelo priljubljen. Vrš se v restavracijski dvorani tik kolodvora, torej vreme ne more prav nič motiti. Kaka eventualna pojasnila daje rade volje uvodoma omenjena zadruga.

— Rezervni oficirji se obveščajo, da je izdalo ministristvo saobračaja odlok, po katerem bodo od 1. januarja 1931 dalje izdajale legitimacije za trikratni popust na železnikah in ladjah le komande vojnih okrugov, kamor je dotični rezervni oficir pristojen in kakor to predvideva člen 11. pravilnika o voznih olajšavah. — Tozadevne formularje ima v zalogi Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani (Kongresni trg 1). Formular stane 2 Din.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca oktobra 1930 sledeče prispevke: I. Podružnice: Laško 400.— Din; Litija 1400.— Din; Brežice 258.— Din; Krško m. 391.— Din; Metlika 144.— Din; Slovenj gradec 650.— Din; Celje 2.210.— Din; Trbovlje 100.— Din; G. Radgona 743.60 Din; Kočevje 450.— Din; Gorjani grad 440.— Din; Sv. Lenart 778.— Din; Mota 210.— Din; Sv. Barbara 60.— Din; Zelenik 452.— Din; Ljubljana, šentjakobska-trn. m. 100.— Din; Ljubljana, šentjakobska-trn. z. 585.— Din. Skupaj 9.371.60.— Din. II. Nabiralniki: Dr. J. Hrašovec, Celje 20.— Din; podr. Sv. Ana 100.— Din; podr. G. Radgona 159.50 Din. Skupaj 279.50 Din. III. Odborniki: Fr. Oset, Maribor 100.— Din; Jos. Blumauer, Ljubljana 100.— Din. Skupaj 200.— Din. IV. Razni prispevki: Amalija Magdič-Milivojevič 1000.— Din; Fr. Oset, Maribor 100.— Din; I. Rozman,

Ljubljana 50.— Din; upr. Jutro 150.— Din; upr. Slov. Narod 150.— Din; A. Verbič, Ljubljana 50.— Din; A. Kopriva, Lukovica 10.— Din; M. Potočnik, Ljubljana 10.— Din. Skupaj 1570.— Din. Vsota vseh prispevkov 10.421.10 Din.

— »Ženski list«. Prejeli smo 11. številko »Ženskega lista«, mesečnika za modo, zabavo in gospodinjstvo. V novembrski številki prinaša »Ženski list« več modelov in zimskih otroških oblek ter moškega perila in pižam. V rubriki »Ročnodelo« je šest krasnih narodnih vezin v barvah, in obširen opis dela samega. Ker se bližajo božični prazniki, je mislilo uredništvo tudi na praktična darila. V rubriki »Zabava in pouk« prinaša »Ženski list« roman Gijre Vilovića »Triumf ljubezni«, ki je vzbudil med čitatelji splošno zanimanje, dalje novelo in humoresko, članke o vzgoji otrok itd. Omenimo naj še zanimiv članek »Naša narodna domača obrt in njen pomen«. Članek je posnet po predavanju ge. Branke Francež na ženskem kongresu v Zagrebu. »Ženski list« izhaja mesečno in stane četrtnoletno 45 Din. Naroča se pri upravi v Zagrebu, Samostanska 2-1.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno vreme. Tudi večeraj je bilo po večini krajev naše države deževno. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 22, v Sarajevu 21, v Skoplju 18, v Mariboru 16.6. V Ljubljani 14.6, v Zagrebu 14 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 746.7 mm, temperatura je znašala 12.4.

— Zagonetna smrt šoferja v garaži. V tekstilni tvornici v Kosovski ulici v Novem Sadu so našli večeraj poleg avtomobila mrtvega tovarnarjevega šoferja, v avtomobilu pa je spala med tem časom neka natakaričica. Ko so jo prebudili, ni vedela ničesar pojasniti, češ, da se ni nečesar ne spominja, le to ve, da sta s šoferjem naredila daljši izlet z avtomobilom. Razni znaki kažejo, da je bil šofer zastrupljen. Dekle, ki so spečo našli v avtomobilu, so zaprli, vendar pa ne morejo izvedeti od nje ničesar bistvenega.

— Smrt pod kolesi ekspresa. V soboto zjutraj je hotel v Zagrebu pri šolski kazilnici prekorati železniško progo tiskarski strojinik Franjo Talan. Ta čas pridrvel mimo ekspresni vlak, ki je nesrečnemu Talanu s silovitim sunkom zdrobil glavo. Talan je bil takoj mrtev. Domneva se, da je izvršil samomor, bolj verjetno pa je, da je vzrok njegove smrti pijanost. Talan je bil šele 20 let star.

— Strašno odkritje matere na pokopališču. Večera je neka mati krasila grob svojega otroka na Mirogoju. Zelo se je začudila, da je grob sveže prekopan, pa je mislila, da so ga očistili pokopališki uslužbenci. Ko je pa skopala plitvo jamo, da vsadi v gredico krizanteme, se je silno prestrašila. Našla je namreč novorojenčkovo glavo. O strašni najdbi je obvestila pokopališko upravo, ki je pozvala policijo. Vprčilo policijske komisije so odkopali novorojenčka, ki je bil zakopan le 8—10 cm globoko. Na truplu ni bilo opaziti nobenih sledov nasilja, dete je bilo popolnoma normalno razvito in je ležalo 3—4 dni v zemlji. Obdukcija trupla bo ugotovila, ali je bilo dete rojeno mrtvo ali živo.

— Pletenine, trikotarje (zimsko perilo), nogavice, rokavice, naiceneje pri Osvald Debeic, Ljubljana, Pred Škofijo 15 73-T

Iz Ljubljane

—lj Romanje k Sv. Križu te dni, zlasti večeraj, je bilo za pešce pravi križev pot: blato po Šmartinski cesti in Linhartovi ulici je kar teklo povrh tega pa so še švrkali z njim po ludeh številih avtobusi in avtomobili tako, da je moral vsak postati žalosten že zaradi tega. Čudno je, da so smeli zlasti avtobusi voziti s takšno brzino po ozki Linhartovi ulici (približno 40 do 50 km na uro), ko je hodilo po njej toliko pešcev. Pešec je vendar tudi človek, četudi nima denarja za avtobus. Razumemo, da čim bolj so šoferji hiteli z vožnjo, tem več so zaslužili, oni bi pa morali tudi vedeti, da je ljudska varnost prva, potem šele profit, če pa ne vedo, čemu jim tega ne objasnijo redarstvo?

—lj Naši promenadi je vedno dovolj zabave, tudi te žalostne dni se je marsikaj videlo, da se niso ljudje popolnoma skisali. N. pr.: večeraj je bila neka izložba nenavadno aranžirana; neki trgovski lokal renovirajo, v izložbo istega je delavec rastavil svoje delavske čevlje in obleko. To ni seveda nič posebnega, izprehajalci pa so imeli vseeno izredno zabavo. Smo pač z malim zadovoljni.

—lj Simfonični koncert. Ravnatelj opere Mirko Polič bo dirigiral v petek dne 7. t. m. prvi simfonični koncert letošnje sezone. Vsa tri dela, ki so na programu tega koncerta, so za Ljubljano novost in se prvič javno izvajajo. Prva točka sporeda je Glazunov koncert, katerega igra violinist Karel Rupel z velikim orkestrom, ki ga tvori naš operni orkester in pa orkestralno društvo Glasbene Maticice. Nato sledi pet Malerjevih žalnih pesmi mrtvi deci, katere nam zapoje s svojim prekrasnim glasom ga. Thiery. — Kavčnikova. Sklepno trčko programa pa tvori Čajkovskega simfonija IV. To je eno najlepših del slavnega ruskega komponista. Orkester je v svoji polni sestavi, kolikor jo pač premorejo naše razmere. Zastopani so prav vsi instrumenti in to v polnem številu. Ravnatelj Polič nam s svojo umetniško osebnostjo garantira za v resnici; umetniško izvedbo. Oba sodelovalca ga. Thiery — Kavčnikova in Karel Rupel pa bosta samo še povzdignila umetniški nivo celega izvajanja. Ker je to prvi simfonični koncert letošnje sezone, smo prepričani, da bo poset odgovarjal našemu pričakovanju. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah se dobivajo v Matični knjižarni.

—lj Ljubljanske obrtniške mojstre opozarja Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani, da se vrši danes ob pol 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma na Krško-pem trgu (vhod iz Streliške ulice) prvo poučno predavanje za obrtniške vajence. Predavanje bo o »Jugoslaviji in združenju

s skioptičnimi slikami ter zelo poučno in zanimivo. Vstop je prost. K prečavanju so uljudno vabljeni tudi ncistri, katere prosimo, da naj svoje vajence o tem pravčasno obvesti.

—lj Opozorjamo na novejši koncert v filharmonični dvorani. Koncertira baritonist Mirko PUGELJ, absolutno slovite glasbene šole ravnatelj D'Indyja Schola Cantorum v Parizu. Zapel nam bo celo vrsto samospevov iz novejših francoske literature v originalnem jeziku. Zato opozarjamo cenojeno občinstvo, da si nabavi program s tiskanim besedilom petih pesmi, ki se dobi pri blagajni in pri biljetarjih. Uvodno besedilo k temu koncertu pa bo govoril lektor tujakineje univerze g. Marc Vey. Začetek koncerta točno ob 20. uri. Predprodaja vstopnic že dan v Matični knjižarni, od pol 8. ure dalje v veži Filharmoničnega poslopja.

—lj Francoski inštitut opozarja še enkrat na današnji koncert baritonista M. Pugalja. Vstopnice se rezervirajo samo do ponedeljka do 18.

—lj »Škodljivci na sadnem drevju« je naslov predavanja, ki ga priredi podružnica »Sad in vrt. društva« v Ljubljani, v sredo, 5. novembra t. l., točno ob 19.45. uri v dvorani mineraloškega inštituta za univerzo. Predaval bo g. Josip Štrekelj. Kdor hoče imeti zdrava drevesa in boljši sadni pridelek, naj pride na predavanje, ki je brez vstopnine.

—lj Neverjetno! Prijatelj našega lista nam poroča: V soboto popoldne smo odšli na svežo gomilo 5 let starega sinčka Bojana k Sv. Križu lep, z mokrim mahom podložen in z lovčevimi listi obit venec, na katerem je bil šop nageljnove, asparagus in bronzirani komadi kamenokreča z veliko pentlo debele vijoličaste vrvice. Na grobu je bil že rožnat križ s šopkom nageljnove in asparagom. Oboje smo v soboto zvečer pustili na grobu pri venci in rožah, ki so bile ostale še od pogreba. Sinček je imel zelo rad cvetje, s katerim smo hoteli počastiti zdaj njegov spomin. Ko smo se pa v nedeljo popoldne vrnili na grob, ni bilo venca ne križa nikjer, rože so bile pa razmetane. Iskali smo po pokopališču venec in križ, pa ga nismo mogli najti. Morda je bilo oboje na pokopališču, morda je pa brezvestnež odnesel oboje s pokopališča in prodal. Ljudje so res fujski od zverci.

—lj Zasačen vlomilec. Čuvaj po upokojenih orožnikih ustanovljenega zavoda za nočno straženje je zasačil ob eni ponoči Ludvika F., ki je hotel vlomiti v barako pri Koljezu. Odnesel pa ni nič, ker ni imel časa, poškodoval je samo streho in okno na vratih. Čuvaj ga je potegnil s strehe in ga odvedel pred Figovalca, kjer ga je sprejel v svoje varstvo stražnik.

—lj Bukova drva, trboveljski premog in koks pri t. »KURIVO«, Dunajska c. 33, telefon 3434 (na Balkanu)

PONOS VSAKE GOSPODINJE

je kuhinjska posoda iz aluminija ali emaila raznih barv in kvalitete. Oglej si bogato zalogo, katero ti nudi najugodnejše tvrdka z železnino

Stanko Florjančič

Ljubljana Sv. Petra cesta 35.

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosti izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica obnavljanje žlezoce in črevesa in trajno popeljši prebavo. Raziskovalci na polju zdravniške vede o presnavljanju zatrujejo, da so dosegli z »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Celja

—c Zahvala javnosti. Zbirka za spomenik koroškemu junaku in pesniku Srečku Puncerju je vrgla 13.241 Din in so s tem kriti stroški za spomenik, ki je bil odkrit na svečan način ob veliki udeležbi ljudstva 19. oktobra v Braslovčah. Za prispevke se podpisani odbor iskreno zahvaljuje zavodom, korporacijam, društvom in posameznikom, ki so v velikem umevanju omogočili uspeh akcije. Zahvala tudi vsem, ki so s svojo udeležbo pri odkritju dali svečanosti sijaj in pomen. Odbor za postavitev spomenika: Fran Roš, predsednik, dr. Ervin Mejak, tajnik, Martin Novak, blagajnik.

—c Občinska trošarina za vinski mošt. Celjsko mestno načelstvo sporoča, da je dravska banska uprava dovolila celjski mestni občini za kritje občinskih potrebščin v l. 1930, pobirati po vsem občinskem ozemlju občinsko trošarino na vinski mošt in sicer v odmeri po 25 Din od hektolitra.

—c Dežurno lekarniško službo v Celju vrši tekoči teden do vključno petka 7. novembra lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

—c Dve aretaciji. Zaradi prepovedanega povratka je bil predenočnim aretiran v mestu 39 letni Jakob Filej z Donaške gore. Istega dne je bila aretirana zaradi potepušstva 27 letna brezposelna natakaričica Ana Glavota iz Fare pri Kočevju.

—c Razne najdbe. Teharski pismonoša je našel 30. oktobra zjutraj na stopnicah neke hiše v Zavodni par moških in par ženskih čevljev. — Trgovce Josip Šitanc z Ljubljanske ceste je našel v veži svoje trgovine večji zaboj, v katerem so se nahajali kuhinjski predmeti. Zaboj je shranil v svojem skladišču. Pretekli petek pa se je zglašil pri njem neznan moški, ki je reklamiral zaboj s vsebino zase. Trgovcu mu ga ni hotel izročiti in je zahteval od neznanca legitimacijo. Ta pa trgovčevi zahtevi ni mogel ustreči in je kmalu izginil. Doslej se po robo še ni povrnil. Lastnik naj se zglaši na celjski mestni policiji.

—c Še danes in jutri traja rok za obnovo srečk državne razredne loterije V. razreda 20. kola. Lastniki naj srečke takoj obnove v celjski podružnici »Jutrac« v Kocnovi ulici 2.

Mariborsko gledališče

Lanskoletna proslava gledališke 10letnice je zanesla zmedo v štetje gledaliških sezon, kajti nekateri so mislili, da se s proslavo 10letnice deseta sezona šele pričinja, medtem ko je bilo takrat deset sezon že uspešno zaključenih. Začetkom tekočega oktobra je bila otvorjena torej 12. sezona in ne, kakor smo čitali v nekkih listih, šele 11.

Za otvoritev je gledališče določilo Shakespearjevo komedijo »Sen kresne noči«, ki ni bila za Maribor sicer popolnoma nova, pač pa je bila na novo zasledena in naštidurana ter docela znova opremljena. Zanimivo je, da ste obe slovenski gledališči izbrali nezavisno drugo od drugega za otvoritev isto delo, kar sicer vzpodbuja k tekmovanju in nekakemu merjenju sil, ni pa posebno ugodno radi specifičnih razmer, ki vladajo med Ljubljano in Mariborom. Tudi občinstvo otvoritvene predstave ni sprejelo z zasluženim navdušenjem; res je, da se nam to delo nekako odmika in da Maribor ni tako vnet za Shakespearja kakor na primer Ljubljana. Zgodila pa se je tudi ta režiserska pomota, da je godba šla za oder proizvajati Mendelsohnove kompozicije, kar bi nekako podčrtilo intimitost prireditve; publika pa je kvitirala to z neumevanjem in nepazljivostjo. V komediji je nastopila plesalka gđ. Erna Kovačeva, ki bi nam naj ustvarila tekono časa tudi v Mariboru balet. Predstavil pa se je tudi na novo angažirani stari ljubljene mariborske publike, g. Tomašič.

Novi član g. Djuka Truhovič, stalni gost zagrebškega gledališča, je režiral obe dosedanjii opereti, in sicer Szirmaievo Aleksandro in Leharjev Škrjančkov gaj. Pri Aleksandri smo opazili, da je imela uprava letos srečnejšo roko, ko je pridobila za mariborski oder novo subretko gđ. Baričeva, kakor pa pri prejšnjih poskusih. Njen nastop je siguren, izraz točen, glas fin in plus docela dovršen kakor pri kaki davno rutinirani subreti; nedvomno se bo dosegla na mariborskem oderu dokaj odličnih uspehov.

Gospod Truhovič je enako zadivil vso publiko s sigurnim nastopom, lepo pojavo in mehkim svojim glasom. Ostali igralci so pa že znani dosedanjii člani mariborskega odra, le da so od prejšnje sezone zelo napredovali, kar velja predvsem za g. Iveljco; kar naenkrat so izginile hibe v njegovem petju in postal je zelo simpatičen ne samo kot oseba temveč tudi kot pevec. Enako silno je napredovala tudi gđ. Fratikova, ki jo še čaka velik uspeh, za kar jamči njeno briljantno uveljavljenje v Škrjančkovem gaju. Tudi gđ. Pavla Udovičeva je v svojih letošnjih nastopih prekosila svoje prejšnje, čeravno so tudi ti želi vse priznanje.

Stvarno bi pa k obema operetama pripomnili sledeče: najprej bi ponovili svojo steto tožbo, da se ravna mariborska opereta vse preveč po galeriji; kako hoče siliti publiko, naj se zamisli v kake visoke in svete probleme, če jo navajata na krohot, ko se pijani oficirji valjajo pod posteljo? In kako se naj za to vlogo na tak ponižen valen način žrtvuje igralec, ki pravilno razumeva poslanstvo igralske umetnosti? Mislim, da s tahteva kaj prevelika žrtev, pa če se naj tudi publika nasmeje, ko je publika plačala. Enkrat bo treba tozadevne jasne odločitve: do kam se gažnost in umetniškova dolžnost: Sunti certidienique fines! Druga opereta je bila Leharjev Škrjančkov gaj. Sam Bog ve kdo je že pred leti zgrešil ta, tako neumen prevod naslova. Nemški se imenuje opereta: Wo die Lerche singt; tja torej, kjer poje škrjanček tja vleče te dobre ljudi nazaj. ... Od kdaj pa poje škrjanček po gajjih? In v gaj naj vleče te ljudi? Vendar nel Poleg tega pa še lapsus, da prenašajo škrjančeka, to »pojočo raketo« v tičniku po oderu! Sicer je pa opereta sama po sebi dovolj ljubka.

Zgolj za zabavo naj bi skrbela Nušičeva burka Gospa Ministrarka, v kateri je igrala naslovno vlogo s silnim uspehom ga. Dragutinovičeva. Publika se je narežala in s tem je burka dosegla svoj namen, čeravno ni za sedanje politične čase, ker smo za to stvari sedaj nekako bolj občutljivi kakor smo bili pred leti.

Res predstava, ki je zagrabil, nam je podala pretresljivo zgodbo angleškega pisatelja Maughama z naslovom Sveti plamen. To je bil večer, ki ostane v spominu in v srcu. Delo najbrže v knjigi ne dosega onega uspeha kakor na oderu, ker je pač teatrsko sestavljeno, zbira efekte ter razreši problem in uganko, kdo je umoril neozdravljivega invalida, še le za konec. Ko stoji taki kot morlika in mučenica s svojimi vsevidnimi očmi in svet poznanjčim srcem pred nam. To mater nam je podala z vsem resničnim doživljem ga. Šturmova, bivša članica in sedaj gost mariborskega odra. Radi bi jo videli večkrat v podobnih vlogah. G. Tomašič izgine kot umorjeni invalid sicer že v prvem dejanju, vendar je pokazal takoj vso svojo silo. Vlogo njegovega brata je dobro podal g. Grom; usmiljenka gđ. Starčeva pa ni našla tople note in ni ogrela, čeravno mislim, da bi mogla biti tudi ta usmiljenka prav simpatična oseba, saj služi svojemu oklicu in svoji ljubezni; zadeva pa bi bila s tem še bolj zapletena in bi gledalci še težje pričakovali usodne razrešitve zamočanega problema.

Za prihodnje dni se nam obetajo: Dnevi našega življenja in na novo opereta Lutka. Kakor čujemo, so priprave silno velike tako da bodo predstave gotovo dogodek za mariborsko gledališko občinstvo.

Registrirati pa moramo krstno predstavo, ki jo je priredil ljudski oder v mariborskem gledališču z Dornikovo zgodovinsko zgodbo Juto. Za plesbitvino 10letnico je bila predstava, ki obravnava korostansko preteklost ob prelomu srednjega in novega veka, ko izgubljajo Slovenci kos za kosom od svojih pravic, kaj dobrodošlo. Dr. Dorniku je na njegovem uspelem prvcnu le čestitati. Da je bilo vse preveč

deklamacij, ni njegova krivda. Na to bi bila morala gledati režija, ki je bila v rokah poklicnega režiserja. Navzlic temu so bili nekateri diletantje naravnost sijajni. Fr. P. Str.

Velika kronika

Krepka primera — dala bi zanj ocekini... Pa recimo, da stopiš na razbeljeno železo, ti grešna krščanska duša, kdor in od koder si že, in da si opešes stopala s petami in kurjimi očesi vred. To je huda reč in te bo skelelo in boš kričal na vse pretege. A kaj če ti pride potvorjena in najeta korifeja s Parnasa in ti poroče, da so tvoja opečena stopala kakor angloški rostbeaf, garniran s kulturnim diakoceptvom? — To je kravo norčevanje iz mojih stopal, mu poročes, in sploh če izvzamem vsak krščanski čut, moram energično protestirati proti tako nekulturnemu in nesocialnemu činu. Vsa u zasluži svoje ime in je znak kulturne zaostalosti, če zamenja kdo možgane s sračjim gnezdom.

— In oče je prasec, in mati je zver, zakoljata dete, prodasta hčer, a fant tolova je ima za pajdašec...

O, kje ste, vi očetje in matere, ve hčere in sinovi, da ga kamenjate, nesramneža, ki vas tako strašno psuje in blati?

... »Pa če bila bi hotna kakor opice in koeze, poltna kot volki v poji, in brezglava kot vinjeno bedaštvo...«

O, zakaj ne potegneta meča, hrabri Othello, zakaj ne odsekaš jezika, ki primerja tvojo Desdemono z opico, kozo, volkuljo v poji in vinjenim bedaštvom?

Othello ne, pač pa dimnikarji v Kopitarjevi ulici, mojstri, pomočniki in vajenci, so pognili kakor en mož junaška omela, zamahnili so in presekalni na dvoje dlako v jaju. K junaštvu čestita tudi dimnikarski mojster.

NOGAVICE z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejše!

Proces

proti Marti Hanau

Skoro dve leti so odlašali in zavlačevali obravnavo proti Marti Hanau, o kateri ve tudi naša javnost marsikaj. Šele v četrtek dopoldne se je pričela v Parizu ta senzacionalna obravnavna, ki bo trajala 4 do 6 tednov. Marta Hanau je obtožena, da je osleparila mnoge lahkovene upnike z nedovosljenimi borznimi špekulacijami, ustavnjavljajem fiktivnih delniških družb in širjenjem lažnih vesti o njih v raznih listih, ki jih je sama ustanovila in izdajala, v prvi vrsti v »Gazette du France«. Na zatožni klopi sede tudi njen bivši mož Lazar Bloch, ravnatelj lista »Gazette de France« Audibert Peipier, upravniki nekaterih njenih podjetij Bernard de Courville in njen pravni zastopnik Paul Hersant.

Marta Hanau je bila aretirana v začetku decembra 1928. V preiskovalnem zaporu je zahtevala, naj strokovnjaki ponovno pregledajo njeno poslovanje. Ker ji pa niso hoteli ugoditi, je protestirala najprej po svojem pravem zastopniku, pozneje z gladovalno stavko in končno s pobegom iz zapora. Pred dobrim letom jo je sodišče začasno izpustilo in svoje upnike je znala pregovarjati, da so vse tožbe umaknili. Nedavno je ustanovila nov list »Forces« in več novih delniških družb. Vse obtožence zagovarjajo najboljši pariški odvetniki. Marta Hanau je protestirala proti vsem obtožbam in zahtevala po svojem zagovorniku novo sodno postopanje, češ, da je bilo prvo zelo površno. K obravnavi je povabilo sodišče mnogo prič.

Zanimiva obravnavna

V Berlinu se je pričela te dni zanimiva obravnavna. Neki mož je zahteval sodno ločitev, češ, da mu je žena nezvesta. Žena sicer ni mogla tajiti, da se je možu izneverila, zagovarjala se je pa, da duševno bolna in da se je udala drugemu možkemu v hipu duševne zmedenosti. Višje deželno sodišče je priznalo upravičenost tega vzroka in je možovo tožbo zavrnilo.

Mož pa s tem ni bil zadovoljen. Zahteval je ponovno ločitev, toda ne več zaradi ženinega zakonolomstva, temveč zaradi njene duševne bolezni. Višje sodišče je pa izjavilo, da duševna belezen žene še ni tako napredovala, da bi preprečila vsako duševno vez med zakonoma. Mož se je pritožil na vrhovno sodišče, toda tudi brez uspeha. Vrhovno sodišče je izjavilo, da je duševna bolezen sicer zadosten vzrok za zakonsko nezvestobo, da pa ne zadostuje za ločitev zakona.

Na kolodvoru.

Dama: Opozarjam vas ponovno, da ta prtljaga ni moja. Postrešček: Kar vzemite jo, gospa, in bodite veseli, da v taki gneči sploh dobite prtljago.

Pri zdravniku.

— Vi lahko dočakate s svojim srcem 70 let. — No, ali nisem imel prav?

Vitez enega dne

Roman

Iz tega skrivališča je zrla za svojim prijateljem Cardinalom, kako hiti proti vili in kako preizkuša zvonice. Videla je tudi, kako so se odprla vrata in kako se je pojavil na pragu dr. Bunting. In videla je, kako si je Peter skrbno osnažil čevlje in krenil za zdravnikom v vilo.

Do tu je šlo vse tako, kakor je bilo pričakovati. Ko sta pa krenila zdravnik in Peter iz vile v garažo, se je začudila. Še bolj se je pa začudila, ko je zdravnik v naslednjem hipu planil iz garaže, zaloputnil vrata, jih zaklenil in hitel v vilo.

Njena prva misel je bila, da si je izbral dr. Bunting ta neugodni trenutek, da zblazni. Kmalu je pa zavrgla to misel, ker se ji ni zdela verjetna. Ne, nekaj se je moralo zgoditi v tem kratkem času, ko sta bila v garaži, kar je izpremenilo zdravnika v nevarnega nasprotnika. Toda zaman je ugrabila, kaj bi moglo to biti. Je tipično za Irce, da se nehoti zavzamejo takoj za zatiranje, namesto da bi želeli iskati vzrok zatiranja. In tudi Jeanne se je mnogo manj brigala za vprašanje, zakaj je zašel Peter v garažo, nego za to, kako bi ga najhitreje rešila iz kočljivega položaja. Najprej pomagaj prijatelju v nesreči, potem pa razmišljaj o tem do noči, če hočeš, — je dejala sama pri sebi.

Ko je pa že hotela zapustiti svoje skrivališče za drevosom, da bi prisilila dr. Buntinga izpustiti Petra ali vsaj pojasniti ji, zakaj ga je zaprl, je zaslišala bližajoče se korake in instinktivno je smuknila nazaj za drevo. Koraki so postajali vedno glasnejši in naenkrat se je pojavil na ovinku steze razcapan deček s čepico, ki mu je bila mnogo prevelika, in v volnenem jopiču, od katerega so bile ostale samo še rese. Deček jo je mahal naravnost proti zdravnikovi vili. Predno je pa prišel do vrat, je Jeanne opazila, da so se zopet odprla in da je stopil na prag dr. Bunting. Deček in zdravnik sta se nekaj časa pogovarjala, potem se je pa zdravnik obrnil in smuknil nazaj v vilo, iz katere se je takoj vrnil s črnim kovčegom v roki. Dejal je še nekaj dečku v razcefranem jopiču, potem je hitel na cesto. Zaprl je za seboj vrata v ograji, zavil na levo in izginil za ovinkom. Deček je pa privlekel od nekod kos kruha, sedel je na stopnice in začel jesti.

Jeanne je za drevosom napeto razmišljala, kaj bi to pomenilo. Kovčeg v zdravnikovi roki je pričal, da je bil zdravnik klican nekam k bolniku in da se tako kmalu ne bo vrnil. To je bila voda na Jeannin mlin, kajti zdravnik je bil očitno sam v vili, sicer bi bil kdo drugi odprl vrata. Saj je splošno znano, da zdravnik zelo pazijo na svoje dostojanstvo in da nikoli sami ne odpirajo vrat, če lahko stori to za ne koga drugi. Zdelo se je torej, da je to najugodnejši trenutek, da reši Petra iz garaže. In Jeanne je hotela to nemudoma poskusiti.

Pogumno je krenila proti zdravnikovi vili. Deček je glodal svoj kruh, ne da bi se zmenil za njo.

— Halo, — je zaklicala Jeanne veselo.

— Kako ti je pa ime, fantek? — je vprašala Jeanne.

Deček jo je nezaupljivo pogledal, kakor bi ne razumel, kaj jo to briga. — Kaj si pozabil, kako ti je ime? — se je zasmejala Jeanne.

A Jeannin smehljaj je imel dobro lastnost, da je omehčaval srca psov, pridobival ljubezen otrok in povzročal, da so začeli odrasli pijančevati ali so pa odhajali v centralno Afriko. Deček na stopnicah mu je takoj podlegel.

— Tomy Fishersem.

— To je pa res lepo ime, — je dejala Jeanne. — Koga pa čakaš tu?

— Semhospedatchettovikerjepadla sstopnicasetakojvrnejo.

Jeanne ni dobro razumela te klobocije.

— Kam je pa šel zdravnik?

— Semhospedatchettovikerjepadla sstopnicisizlomilano.

— Aj, aj! — je vzkliknila Jeanne. — To je strašno! No, zdaj ti pa ni treba več čakati, Tomažek, ker ostanem jaz tu namesto tebe. — Glas ji je zvenel nekam zapovedujoče, kajti iz dečkovih odgovorov je bilo razvidno, da v vili ni nikogar in da je nujno potrebno čim prej osvoboditi Petra.

— Semgospodoktorjepadlalnajpočakamdokler...

— Vem, vem, — je pritrdila Jeanne, toda zdaj sem tu jaz in zato ti ni treba čakati. Kar pojdi, Tomažek.

Tomy Fisher si ni dal dvakrat reči. Bil je sicer po naravi ubogljiv otrok, toda misel, da bi moral čepeti na stopnicah kdove kako dolgo, mu ni bila preveč prijetna. Bil je pač tudi on razposajen in sedel ni nikoli rad. In če je že moram nekoga ubogati, mu je bilo ljubše ubogati to prijazno gospodično, nego doktorja Buntinga.

— Ndda, — je dejal in vstal.

— Zbogom, Tomažek.

— Zbogom, — je zapel Tomažek prijazno. Nasmehnil se je Jeanni in se odmahnil proti vratom. Jeanne je počakala, da je izginil za ograjo, potem je pa hitela h garaži, potrkala močno na vrata in vprašala:

— Ste tu, Peter?

Če pomislimo, kako in kaj je bilo, moramo priznati, da to vprašanje ni bilo baš duhovito. Toda Peter je bil v položaju, ko je človek hvaležen za vsako besedico, pa naj bo še tako odveč. Njegov glas je tako zadonel skozi razpoko v vratih, da je Jeanne kar odskočila.

— Ste vi, Jeanne? Odprite ta prokleta vrata, lepo vas prosim!

— Če so pa zaklenjena.

— Pa jih razbijte. Poiščite sekiro ali kaj drugega.

— Mislim, da tu sekir ne bo v izobilju, — je odgovorila Jeanne in se ozrla na vse strani. — Toda tamle stoji vile. Morda pa pojde z njimi.

Vzela je vile, vtaknila en rogelj v ključavnico in se naslonila z vsem telesom na nje. Ključavnica je zaskripala v smrtni agoniji in popustila. Vrata so se na stežaj odprla in Peter Cardinal Quentin je stopil iz garaže. Kdor je poznal Petra kot mirnega, solidnega mladca, bi ga bil zdaj težko spoznal. Obraz je imel spačen od jeze, spodnja čeljust mu je štrlela najmanj za tri centimetre naprej, oči je imel zalite s krvjo, roke pa stisnjene v pesti. Dihal je težko in komaj je spravil iz sebe vprašanje:

— Kje je?

— Doktor? Odšel je k nekemu, ki si je zlomil nogo. Toda, Peter, zakaj...

— Tako torej, — je zagodrnjal Peter, — bom na počakal, da se vrne.

Kratka zgodovina perzijskih preprog

Zgodovina orijentalnih preprog spada med skrivnosti pravilničnega orijenta

Po pravici se lahko orientalec poba-ha s svojimi umetniškimi preprogami. Ori-jentalne preproge so sicer neprecen-ljivi spomeniki starih kultur, vendar so si pa ohranile malo iz svoje pester zgo-dovine. Izkopnine so spravile na dan mno-go dragocenih dokumentov, raziskovalci so temeljito proučili izvor in zgodovino preprog, toda rezultat ni bil zadovoljiv. Literatura sama je v tej stroki zelo pičla in zanesljivi podatki segajo v tem pogle-du komaj do 15. stoletja. Zgodovina ori-jentalne preproge spada med skrivnosti pravilničnega orijenta.

Bilo je v sedemdesetih letih prete-klega stoletja, ko so se v Nemčiji naen-krat pojavili agenti »staroperzijskimi« preprogami. Za umetnost navdušeni me-ščani so bili prvi, ki so odstranili iz svojih stanovanj enolični domači vzorec bruseljskih preprog, ki so bile takrat priljubljene, da ga nadomestijo s pestrimi izdelki Daljnega vzhoda. To so bile ma-le molilne preproge, katerim je bilo do-ločeno častno mesto. Mize, tla, divani in blazinice so bile naenkrat polne kras-nih orijentalnih izdelkov in vsak me-ščan je bil srečen, če je mogel okrasiti svoje stanovanje s »staroperzijskimi« preprogami.

Da je bil s tem opozorjen na novega gosta v umetnosti tudi učeni svet, je jasno. Tudi trgovina s starinskimi pred-meti se je začela zanimati za izvor teh dragocenih izdelkov, obenem pa za ne-kakšen rodovnik poedinih preprog, ki so se pojavljale bolj poredko samo v Itali-ji, Španiji in Portugalski, dočim so jih prinašali popotniki iz samega orijenta, v prvi vrsti iz Turčije, samo kot redkost. Najbolj priljubljene so bile svilene pre-proge. Zanimivo je, da so bile baš naj-dragocenejše preproge redke zgodovin-ske vrednosti kupljene v južni Nemčiji, Španiji in Italiji razmeroma poceni. Ker so pa začeli agenti kmalu prodajati no-ve imitacije po horendnih cenah, kajti povpraševanje po zgodovinskih prepro-gah je bilo vedno večje, so trgovci s starinskimi znamenitostmi temeljito proučili vsako redko preprogo.

Filološko študiranje napisov, pr-imerjanje dekoracij z arhitekturo, bla-gom, miniaturo in deli v kovini, glini in drugimi predmeti orijentalne kultu-re je le malo pripomoglo k poznavanju zgodovine preprog. Povabljeni so bili tu-di veletrgovci s preprogami iz orijenta in šele l. 1907, po veliki razstavi pre-prog na Dunaju, zasledimo tudi prvo Martinovo razpravo o orijentalnih pre-progah. Strokovnjaki, ki so skušali po-jasnit različne napise na preprogah, so se navadno zelo zmotili, datuma niso ni-kjer našli, pa tudi ne kraja in imena mogotca, kateremu je bila namenjena dragocena preproga, ki je zahtevala 20, 30 ali še več let dela. Druga težkoča je bila v tem, da orientalc radi pisavo stilizirajo in maskirajo z rastlinskimi ali živalskimi okraski. In tako so razne su-re korana in mohamedanske senten-ce ovirale proučevanje preprog. Tudi moti-vi ni nič pomagal. Mohamedan je konzervativen, mode ne menja, ornament ohrani cela stoletja isto obliko. Niti prese-

ljevanje narodov ni vplivalo na linijo motivov. Toda modre glave so vendar prišle na rešilno idejo. Naše so vodile v slikah.

Da so bile v srednjem veku orijen-talske preproge silno priljubljene, priča njihov velik vpliv na kolorit upodablja-joče umetnosti, zlasti beneške in holand-ske šole. Kako so bili Benečani od kri-žarskih vojn navdušeni za orijentalno umetnost, nam pričajo stare slike sla-vnih mojstrov, ki so slikali mesto lagun v polorijentalni opremi. In tu naletimo skoro povsod na orijentalne preproge, ki pokrivajo tla palač in cerkva, krase mize in gondole, balustrade cerkva in ol-tarje. Slikarjevo oko ni moglo kljubova-ti pestrosti orijentalnih tekstilnih, usnjenih in kovinskih izdelkov. Zato vi-dimo na mnogih delih slavnih mojstrov tako pester barve. Sele Giorgione in Ti-zian sta oprostila svojo umetnost odvis-nosti od orijentalnega kolorita. Najbolj so pa bili navdušeni za perzijske pre-proge Holandci.

Zgodovinsko dragocenih eksemplar-jev orijentalnih preprog na svetu ni mnogo. Največjo zbirko ima islamski oddelek berlinskega muzeja. Dragocene so tudi zbirke avstrijskega muzeja za umetnost in industrijo na Dunaju, na-rodne muzeje v Münchenu, muzejev v Parizu, Lyonu, Bostonu in Newyorku. Posebno dragocene perzijske preproge imajo v Londonu. Poedine zanimive eksemplare imajo v Milanu, Carigradu, Krakovu, Kölnu, Dresdenu, Leipzigu, Budimpešti, Clevelandu in San Franci-scu. Tudi nekateri zasebniki imajo dra-gocene izdelke pravilničnega orijenta. Med njimi je zlasti rodbina pariških in dunajskih Rothschildov, nadalje nekaj bogatih zasebnikov v Nemčiji in v Ame-riki, zlasti pa bivše avstrijsko visoko plemstvo (Liechtenstein, Schwarzen-berg, Clam-Gallas itd.). Nekaj dragoce-nih perzijskih preprog imajo tudi ita-lijski samostani. Bogato založeno skladišča trgovcev z orijentalnimi pre-progami so bila hitro izpraznjena, v ko-likor je šlo res za zgodovinske eksem-plarje. Nekaj redkih eksemplarjev je še v Firenci, Carigradu in Münchenu. Vse znane preproge zgodovinske vrednosti so iz 16. stoletja, samo nekateri eksem-plarji iz 15. stoletja.

Toliko iz zgodovine orijentalnih pre-prog, teh nemih prič visoke kulture, red-ke vztrajnosti, čudovitega zmisla za le-poto in plemenitost oblik Allahovih si-nov. Zanimivo je, da orientalec nikoli ne obeša preproge na steno, niti ne po-krije z njo blazinic. Samo v mošejah se rabijo preproge za zavese, doma pa po-grne mohamedan s preprogami samo tla. V orijentalnih stanovanjih so preproge vedno sredi sobe, ob stenah pa stoji di-vani. Po pristnih perzijskih preprogah orientalec nikoli ne hodi. V ta namen imajo v orijentu navadne volnene pre-proge. Način vezenja preprog je v vsem orijentu enak.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Latinita v Rusiji

15. decembra se sestane v Moskvi komisija jezikoslovcev, da reformira ruski pravopis, zlasti pa da pripravi prehod od cirilice k latinici. Sovjetski listi poročajo, da bo trajal ta prehod samo leto dni tako, da bi bila latinica v Rusiji uvedena že s 1. januarjem 1932. Seveda je pa težko verjeti, da bi šla tako temeljita in važna izpremeba tako gladko od rok. Najbrž bo tra-jalo več let, predno obvelja latinica v Rusiji splošno. Toda nekaj let ne igra tu nobene vloge, glavno je, da opušča nepraktično cirilico Rusija, kar bo prej ali slej vplivalo odločilno tudi na cirilico pri Srbih in Bolgarih.

Z rusko cirilico izgine nekaj, kar je veljalo doslej za specifično rusko ali bolje pravoslavno posebnost in kar je tvorilo visoko ograjo okrog ruskega idejnega sveta. Učiti se tujega jezika je navadno težko, toda desetkrat težje je učiti se ruščine, kajti človek mora žrtvovati mnogo časa in truda, da se nauči cirilice. Pa tudi ruska in-teligenca sama ima zaradi cirilice hu-de preglavice, ker se mora poleg nje učiti tudi latinice. Tudi drugi narodi so že sprejeli latinico, ker je najbolj razširjena in že zato tudi najbolj prak-tična. V Nemčiji gre ta proces via faci-ti, Turčija je segla po radikalni refor-mi, ki ji je odprla okno v svet, obenem pa svetu okno v Turčijo. Za Jugosla-vijo bi bil prehod srbskega dela nara-do od cirilice k latinici tudi važnega kulturnopolitičnega pomena. Če bi opustili cirilico še v naši državi, bi morala storiti isto prav kmalu tudi Bolgarija.

Raj moških

Pravi raj moških je odkril ameriški pisatelj Robert Casey, ki se je vrnil nedavno s potovanja po Tihem oceanu. Ko se je izkrcal na južnomorskem otoku Rapa je spoznal, da ga je za-nesla usoda v edinstveni kotiček sve-ta, kjer imajo moški pravi raj na zeme-lji. Na otoku je 198 žensk, moški pa samo štirje. Te štiri srečneže spoštu-jejo in časte ženske kakor bogove in strežijo jim bolj kakor dojenčkom.

Kvartet moških živi življenje, ka-kršnega niti turški paši niso nikoli poznali. Zenske jim prinašajo najbolj-ša jedila, katerih se pa sami ne dotak-nejo, kajti ženske jih morajo krmiti kakor otročičke. Zvečer, ko ležijo spat, odganjajo ženske od njih muhe in če je vroče, jim hlade obrazce s pa-ljačami. Če je vročina posebno huda, jim odnašajo dan za dnem na obalo, kjer jih okopelje. Sami so namreč preleni, da bi se šli kopat. Ti štirje moški so postali sploh tako leni, da niso za nobeno delo več.

Na kmetih.

— Tu je kopanje prepovedano! Pla-čajte globo!

— Saj ste me videli, da se slačim. Zakaj mi pa niste tega prej povedali?

— Ker slačenje ni prepovedano.

Na večerji.

— Pogledj, mož, tu pod mizo leži srebrna žlica.

— Najbrž ima najin sosed luknjo v žepu.

Delu čast.

— Kako se počuti vaš mož?

— Izborni! Odkar mu je zdravnik dejal, da ne bo mogel nikoli več delati, je zdrav kot riba.

Lovske puške

Roberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lov-ske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar,

Ljubljana, Kongresni trg št. 9

Prevažanje

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko uprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi tovornimi avtomobili po dve, tri- in sedem ton nosilnosti prevzema

SPEDICIJA TURK, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9. Telefon interurban 2157. 81/T

NAJMODERNEJŠE VZORCE

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur veze najfineje in najceneje

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA

DALMATINOVA 13.

Entlanje, ažuiranje, predtiskanje takoj, »BRED« žepni robci komad 2 Din.

Polne grudi

napeta meča

oblikovno lepe, napete, očarljive dražesti razvija pri damah vsake starosti po zdravniških priporo-čenah »IDEAL« mikstura. Nerazvite, suhe grudi privede naglo do krasnega razvija in trdnosti. že po 4 tednih uporabe se pokaže — kot izpricujejo številne zdravilnice — očitna napetost in zaokroženost. Mršave par-tije vnetu-dobe kmalu zamenja mehke linije. Ven moleče kosti izginejo. Suha bedra se s »IDEAL« naglo okrepe. Jamstvo: denar nazaj, če ni uspeha. — Cena 12 Din, 3 steklenice 24 Din. Da. Nic. Kemény, Košice B, poštni predal 12/26, ČSR.

SAMO DO PETEGA

dežne plašče, pelerine itd. po razprodajnih cenah. — Jančič-gaj, Tavčarjeva ulica 1. 2735

Snežne čevlje in galoše

dajte pravočasno v popra-vilo tvrdki

Matija Trebar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in za-gan les, ladijska tla ceno od-daja Fran Sustar, Dolenjska cesta, telefon 2424 60/T

L. Mikuš

LJUBLJANA, Mesni trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno. —

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik, Trža-ška cesta št. 16, telefon 33-13. 95 T.

P. n.

Moje cenj. odjemalce oziro-ma naročnike vljudno opozar-jam, da Kostj Novakovič-u za mene ne izročajo ničesar bodisi denar ali blago, ker ni zato po-oblaščen. Vsako potrdilo oziro-ma pooblastilo se ima smatrati kot za neveljavno.

Ljubljana, 3. XI. 1930.

Z odličnim spoštovanjem Optični zavod Josip Goldstein 2755

Klišaje

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Južografika

Sv. Petra nasip št. 23 Telefon 2495

Dražestne kodre

ki se neomejeno obdržijo ob vlažnem vremenu in potanju, dosežejo dame in gospodje brez škarij-kodrak s Hela-esencem za kodranje las. Tudi najmi-nejšo glavico olepša Hela, tako da je vsaka ondulacija odveč. Velik prihranek na času in denarju in obenem pospešuje rast las. — Pogled v zrcalo Vas bo navdušil. Takoj po uporabi polnost onduliranih las, dražestne frizure. Mnogo zahvalno. Posebno umetnice-igralko so polne hvale. — Cena Din 12.—, 3 steklenice Din 25.—, 6 steklenic Din 40.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice H, poštni predal 12/26, ČSR.

Premog

trboveljski, šlezij-ski, angleški in koks dostavlja »a dom

»ILIRIJA«, d. z. o. z., Dunajska cesta št. 46, Miklošičeva cesta št. 6 Telefon 28—20, 25—95. 94/T.

Zračno sobo

lepo opremljeno, s posebnim vhom oddam mirnemu go-spodu s 1. nov. Naslov v oglasnem oddelku Slov. Na-roda. 2750

Štefan Kosirnik

sodarski mojster, Ljubljana 7, Vodnikova cesta 18, se pri-poroča za vsa y to stroko spadajoča dela. 2747

Glej, glej, saj res!

V prvi strokovni delavnici se ne popravljajo snežni čev-lji samo v črni barvi, am-pak tudi v rjavi. — Avgust Škof, Borštnikov trg. — Letos znatno znižane cene. 2728

AKO ŽELITE KUPITI

NA OBROKE

obrnite se na

Kreditno »drugo

detašnih trgovcev

r. z. z. o. z. v Ljubljani

